

Statsforvaltningens udtalelse til
en kommune

Dato: 22-12-2016

Tilsynet

Statsforvaltningen
Storetorv 10
6200 Aabenraa

Sagsnummer.: 2015 - 29042

SAGSBEHANDLER:
Christina Themsen

Telefon: 7256 7000
EAN-Nr. 5798000362222
skriv til os via borger.dk
www.statsforvaltningen.dk

ÅBNINGS- OG TELEFONTIDER
findes på
www.statsforvaltningen.dk/kontakt

Henvendelse vedrørende eliteidrætsloven

Brøndby Kommune har den 29. april 2015 rettet henvendelse til Statsforvaltningen, som i medfør af kommunestyrelseslovens § 47 fører tilsynet med kommunerne.

Brøndby Kommune har anmodet Statsforvaltningen om en udtalelse vedrørende rækkevidden af eliteidrætslovens § 7.

Resumé

På baggrund af de i sagen foreliggende oplysninger, er det Statsforvaltningens opfattelse, at Brøndby Kommune ikke i medfør af eliteidrætslovens § 7 eller kommunalfuldmagtsreglerne kan udleje en grund til Danmarks Idrætsforbund til en pris, som er lavere end markedsprisen.

Vi beklager den lange sagsbehandlingstid.

Her følger en gennemgang af sagens baggrund og en nærmere begrundelse for Statsforvaltningens opfattelse.

Sagens baggrund

Brøndby Kommune har i sin henvendelse af 29. april 2015 til Statsforvaltningen oplyst, at der er indgået en aftale mellem kommunen og Danmarks Idrætsforbund om leje af et grundareal til brug for forbundets opførelse af en domicilbygning, som skal anvendes af Dansk Svømmeunion og Dansk Holdboldforbund.

Det fremgår desuden, at aftalen indebærer, at Danmarks Idrætsforbund

lejer grunden af Brøndby Kommune, opfører bygningen og udlejer den til Dansk Svømmeunion og Dansk Håndbold Forbund.

Om de to forbund har Brøndby Kommune oplyst, at de både dækker breddeidræt og eliteidræt og i et vist omfang også kommerciel idræt. Som bilag har Brøndby Kommune vedlagt udtalelser fra de to forbund. Heraf fremgår blandt andet, at forbundene vil flytte deres administrationer til den bygning, som Dansk Idrætsforbund vil opføre på kommunens grund.

Brøndby Kommune har videre oplyst, at Dansk Idrætsforbund oprindeligt var indforstået med, at lejeaftalen skulle indgås på markedsvilkår. Som et led i aftalen indgik, at Dansk Idrætsforbund fik en forkøbsret til arealet. Lejen blev efter en mæglervurdering fastsat til 129.760 kr. årligt.

Brøndby Kommune har videre oplyst, at Dansk Idrætsforbund efterfølgende har anført, at kommunen med hjemmel i eliteidrætslovens § 7 kan yde støtte til forbundet, f.eks. i form af en leje, der er lavere end markedsprisen.

Brøndby Kommune har oplyst, at det hidtil har været kommunens vurdering, at eliteidrætsloven primært var møntet direkte på eliteidrætsudøvere eller til faciliteter til brug for deres idrætsudøvelse, dvs. sportsanlæg.

Brøndby Kommune har på denne baggrund anmodet Statsforvaltningen om en udtalelse om, hvorvidt det vil være lovligt for kommunen at udleje den omhandlede grund til Danmarks Idrætsforbund til en pris, som er lavere end markedslejen, for eksempel 50.000 kr. årligt med en årlig regulering på 2 %.

Brøndby Kommune har anført, at hvis Statsforvaltningen vurderer, at grunden kan udlejes til en reduceret pris, vil lejeaftalen med Dansk Idrætsforbund blive tilrettet i overensstemmelse hermed.

Brøndby Kommune har som bilag medsendt en udtalelse af 24. februar 2015 fra Kulturministeriet til kommunen vedrørende eliteidrætsloven.

Følgende fremgår af Dansk Idrætsforbunds hjemmeside:

”Danmarks Idrætsforbund er en sammenslutning af danske idrætsorganisationer og har til opgave at virke for fremme af dansk idræt, særligt for fremme af specialforbundene og foreningsidrætten, samt for idrættens udbredelse i det danske samfund.”

Følgende fremgår af Dansk Svømmeunions hjemmeside:

”§ 1. Unionens navn og hjemsted

- 1.1. Unionens navn er Dansk Svømmeunion (SVØM).
- 1.2. Unionen har hjemsted i Furesø Kommune.
- 1.3. Unionen er tilsluttet Danmarks Idræts-Forbund, samt nationale og internationale organisationer, der er hovedorganisationer og interesseorganisationer for de aktiviteter, der naturligt hører under Dansk Svømmeunion. Unionen er forpligtet overfor disse organisationer i det omfang, det fremgår af love, vedtægter eller andre bestemmelser og beslutninger.

§ 2. Unionens formål

2.1. Unionen har følgende værdigrundlag:

Dansk Svømmeunion vil skabe optimale rammer for vandidræt, hvor der er plads til at lege, at svømme og at vinde.

Det vil unionen gøre ved:

- at udvikle bredden i vandidrætten gennem de aktiviteter, vi tilbyder til glæde for alle,
- at sikre rammerne for elitesporten, så vi kan markere os som en stærk svømmeration på det internationale plan – både målt på vores resultater og måden vi udvikler på,
- at arbejde for at alle kan færdes med glæde og sikkerhed i vandet,
- at skabe et fællesskab, der bygger på dialog mellem medlem og organisation, og
- at være en synlig og respekteret aktør i idræts- og sundhedsdebatten
- at redde liv, vi lærer danskerne at svømme og vi uddanner livreddere

Unionen har som overordnede målsætninger:

- at skabe mulighed for alle til at dyrke vandidræt på det plan, som hver enkelt ønsker,
- at undervise i selvredning og livredning for derigennem at mindske antallet af drukneulykker,
- at aktivere flest mulig inden for vandidrættens rammer for derigennem,
- at øge det enkelte menneskes fysiske velbefindende og derved bidrage til,
- at øge samfundets mentale og sociale sundhed, og
- at varetage alle der under hørende opgaver landet over”.

Følgende fremgår af Dansk Håndbold Forbunds hjemmeside:

”§ 1

Forbundets navn er Dansk Håndbold Forbund (DHF).

DHF, der er stiftet den 2. juni 1935, er en sammenslutning af håndboldspillende foreninger i Danmark, organiseret i 2 distriktsforbund, og 1 region.

...

§ 2

DHF's hjemsted er Storkøbenhavn.

§ 3

DHF's formål er at virke for håndboldspillet fremme.

DHF træffer bestemmelse om afholdelse af bl.a. landskampe og udskrivning af danmarksmesterskaber samt udfærdigelse af rets- og voldgiftsreglement, turneringsreglement og andre nødvendige regler og bestemmelser. DHF's medlemmer anerkender DHF's eneret til som medlem af IHF/EHF at arrangere landskampe og udskrive danmarksmesterskaber.(...)”

Statsforvaltningens kompetence

Statsforvaltningen fører tilsyn med, at kommunerne overholder den lovgivning, der særligt gælder for offentlige myndigheder, jf. kommunestyrelseslovens § 48, stk. 1.

Statsforvaltningen kan udtale sig om lovligheden af kommunale dispositioner eller undladelser, jf. kommunestyrelseslovens § 50.

Statsforvaltningen kan også efter anmodning fra en kommune afgive en vejledende udtalelse om lovligheden af en påtænkt kommunal disposition.

Statsforvaltningens udtalelse

Kommuner har vid adgang til at yde støtte til idrætsaktiviteter efter såvel den skrevne lovgivning som kommunalfuldmagtsreglerne.

Kommunal støtte til idræt sker i vidt omfang på grundlag af folkeoplysningsloven, der indeholder regler om kommunal støtte til folkeoplysende virksomhed, herunder amatøridræt.

Om kommuners mulighed for at yde støtte til eliteidræt, fremgår følgende af § 7 i eliteidrætsloven (lovbekendtgørelse nr. 1155 af 25. september 2013):

”Kommuner kan yde økonomisk støtte til eliteidræt, medmindre der er tale om egentlig erhvervsvirksomhed.”

Bestemmelsen blev indført med lov nr. 563 af 24. juni 2005. Af de specielle bemærkninger til § 7 i lovforslag nr. 136 som fremsat den 28. januar 2004 fremgår følgende:

”En kommunes og amtskommunes adgang til at yde støtte til eliteidræt er i dag reguleret af de uskrevne grundsætninger om kommuners opgavevaretagelse (de såkaldte kommunalfuldmagtsregler). Et kerneområde for kommuners og amtskommuners varetagelse af opgaver efter kommunalfuldmagtsreglerne er kommunens og amtskommunens tilbud af fritidsaktiviteter for befolkningen, herunder idrætsområdet. En kommune eller amtskommune må efter gældende regler imidlertid ikke yde økonomisk støtte til egentlig erhvervsvirksomhed, ligesom en kommune eller amtskommune ikke uden særlig hjemmel må gennemføre foranstaltninger, der begunstiger enkeltpersoner.

Med henblik på at præcisere retstilstanden og udvide kommuners og amtskommuners adgang til at yde støtte til eliteidræt er der med forslaget tilvejebragt en udtrykkelig lovhjemmel til, at en kommune eller amtskommune kan yde støtte til eliteidræt. Kommuner og amtskommuner kan dog fortsat ikke yde støtte til egentlig erhvervsvirksomhed, dvs. aktiviteter der udøves med fortjeneste for øje (jf. i øvrigt Indenrigsministeriets redegørelse af 17. september 2001 til Folketinget om kommunernes engagement i professionel fodbold – kapitel 4.1.1).

Bestemmelsen giver mulighed for både at yde direkte tilskud til den enkelte idrætsudøver og for at yde indirekte støtte i form af f.eks. opførelse og drift af faciliteter til brug for eliteidrætsudøvere. Bestemmelsen indebærer, at kommunerne ligeledes vil kunne støtte almindelige idrætsforeninger, der beskæftiger sig med eliteidræt, og anden eliteidrætsvirksomhed også i de tilfælde, hvor foreningen/virksomheden har ansat lønnede trænere og/eller spillere, medmindre aktiviteten udøves med fortjeneste for øje.

Kommuners og amtskommuners adgang til at yde individuel økonomisk støtte til eliteidrætsudøvere eller anden støtte til eliteidræt er ikke betinget af, at Team Danmark yder støtte til den samme eliteidrætsudøver eller -aktivitet. Bestemmelsen indeholder ikke angivelse af størrelsen af den kommunale støtte eller kriterierne for ydelsen af støtten, idet fastlæggelsen heraf – inden for de rammer, som følger af almindelige forvaltningsretlige grundsætninger, herunder grundsætninger om saglighed i forvaltningen – er overladt til kommunerne. Bestemmelsen giver mulighed for at yde støtte til eliteidrætsudøvere eller -aktiviteter, som er bosat henholdsvis udøves i kommunen, eller som kommunen i øvrigt har en interesse i.”

En kommune kan desuden på grundlag af de såkaldte kommunalfuldmagtsregler yde støtte til idrætsaktiviteter og til private foreninger, som varetager idrætsformål.

Kommunalfuldmagtsreglerne hviler bl.a. på et almennyttekriterium. Kommunen kan som udgangspunkt kun gennemføre foranstaltninger, som har sammenhæng med det kommunale fællesskabs behov, og som kommer alle kommunens borgere eller en sagligt afgrænset kreds af kommunens borgere til gode. Dette indebærer, at der er en kommunal interesse i en aktivitet, hvis alle eller dog mange af kommunens borgere i princippet kunne have nytte af den.

En kommune kan således ikke i medfør af kommunalfuldmagtsreglerne varetage eller støtte opgaver, der alene eller i det væsentlige er af interesse for borgere uden for kommunen.

En kommune kan efter kommunalfuldmagtsreglerne ikke yde støtte til erhvervsvirksomheder, herunder professionelle sportsklubber.

En kommune kan gennem en forening alene støtte sådanne aktiviteter, som kommunen selv kunne varetage direkte. Det indebærer blandt andet, at kommunen normalt ikke kan yde støtte til foreningsaktiviteter, som i det væsentlige alene er af interesse for borgere i andre kommuner, eller til foreninger med et erhvervsøkonomisk formål.

Hvor en forening varetager flere formål, hvoraf nogle ikke kan støttes af kommunen, kan kommunen yde øremærket støtte til den lovlige kommunale aktivitet. En kommune kan yde tilskud til en landsdækkende forenings aktiviteter, hvis tilskuddet øremærkes til aktiviteter, der kommer kommunens egne borgere til gode.

En kommune kan ikke yde anlægsstøtte til foreninger, som ud over lovlige kommunale aktiviteter tillige varetager formål som kommunen ikke lovligt kan støtte, eftersom det ikke er muligt at øremærke støtten til de aktiviteter, som kommunen lovligt kan støtte.

Der henvises til Kommunernes opgaver af Karsten Revsbech, s. 245 og 336ff, 3. udgave 2015, Jurist- og Økonomforbundets Forlag.

Statsforvaltningen finder desuden anledning til at bemærke, at EU-regler om statsstøtte kan begrænse en kommunes mulighed for at støtte idræt, eller indebære krav om, at kommunen følger særlige procedurer for anmeldelse af støtten mv.

Brøndby Kommune ses ikke i sin henvendelse til Statsforvaltningen at have redegjort nærmere for, om kommunens udlejning af en grund til Danmarks Idrætsforbund til en reduceret pris – udover støtte til Danmarks Idrætsforbund – tillige vil udgøre støtte til de to forbund, som skal have til huse i den bygning, som Danmarks Idrætsforbund vil opføre på grunden. Statsforvaltningen har i sin vurdering af sagen lagt til grund, at en reduceret lejepris kan udgøre støtte til såvel Danmarks Idrætsforbund som Dansk Svømmeunion og Dansk Håndbold Forbund.

Der ses desuden ikke i Brøndby Kommunes henvendelse at være redegjort nærmere for de tre forbunds aktiviteter, herunder i hvilket omfang disse aktiviteter omfatter henholdsvis amatøridræt, eliteidræt og erhvervsaktivitet. Statsforvaltningen har imidlertid noteret sig kommunens oplysning om, at Dansk Svømmeunion og Dansk Håndbold Forbund dækker såvel breddeidræt som eliteidræt og i et vist omfang også kommerciel idræt.

Statsforvaltningen skal i denne forbindelse bemærke, at Brøndby Kommune hverken i medfør af eliteidrætslovens § 7 eller kommunalfuldmagtsreglerne kan yde støtte til eventuel erhvervsvirksomhed i de tre forbund.

På baggrund af de oplysninger om de tre forbund, som er tilgængelige på deres respektive hjemmesider, må Statsforvaltningen lægge til grund, at alle tre forbund varetager aktiviteter på landsplan.

Det er efter såvel eliteidrætslovens § 7 som efter kommunalfuldmagtsreglerne en betingelse for, at kommunen kan yde støtte til idrætsudøvere eller idrætsaktiviteter, at der er tale om idrætsudøvere eller -aktiviteter, som er bosat henholdsvis udøves i kommunen, eller som kommunen i øvrigt har en interesse i.

Der ses ikke at fremgå oplysninger i sagen om, at forbundene særligt varetager aktiviteter, som alene eller i det væsentligste er af interesse for borgerne i Brøndby Kommune. Brøndby Kommune har endvidere ikke redegjort for, at kommunen på andet grundlag skulle have en kommunal interesse i forbundenes aktiviteter.

I det omfang, Brøndby Kommune måtte have en lovlig kommunal interesse i at yde støtte til dele af de tre forbunds aktiviteter, er det Statsforvaltningens opfattelse, at det ikke vil være muligt at øremærke støtten til disse aktiviteter, eftersom en reduceret lejepris vil udgøre anlægsstøtte til forbundenes aktiviteter.

Det er således Statsforvaltningens opfattelse, at Brøndby Kommune ikke i medfør af eliteidrætslovens § 7 eller kommunalfuldmagtsreglerne kan udleje en grund til Danmarks Idrætsforbund til en pris, som er lavere end markedsprisen.

På denne baggrund har Statsforvaltningen ikke fundet anledning til at vurdere, hvorvidt de aktiviteter, som udøves af Dansk Idrætsforbund, Dansk Svømmeunion og Dansk Håndbold Forbund, er omfattet af begrebet eliteidræt efter eliteidrætsloven.

Udtalelsen vil blive offentliggjort på www.statsforvaltningen.dk.

Statsforvaltningen skal beklage den lange sagsbehandlingstid.

Med venlig hilsen

Hanne Villumsen
kontorchef

Christina Themsen